

ВАТАН ОЗОДЛИГИ - ОЛИЙ САОДАТ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримовнинг Олий Мажлис XV сессиясидаги маърузаси

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг охириги — XV сессияси улуг байрамимиз — Мустақиллик кунининг саккиз йиллиги арафасида ўтмоқда.

Тарих учун саккиз йил катта мuddат эмас. Лекин, ҳолисона айтганимиз бу, шунингдек давр мобайнида ҳаётимиз тубдан ўзгарди.

Ўзбекистонга ярим мустамлака, хом ашё етиштирувчи улка деб қараган, халқимизнинг миллий туйғуларига хос булган барча қадриятларини менсимасдан, тарихимиз, тилимиз ва маданиятимиз, анъана ва одатларимизни поймол этган зуравон ва манфур тизим барбод бўлди.

Таянчиси лаббайчи туралар, амалдорлар, пойдевори маъмурий буйруқбозлик булган эски, ўта мафқуралашган, халқни ювош, итоаткор оломон деб биладиган тизим ўтмишда қолди.

Бугун юртимизда демократик, фуқаролик жамияти ва ҳуқуқий давлатнинг мустақам пойдевори куйилмоқда, кўп укладли, барқарор ривожланган бозор иқтисоди асослари шаклланимоқда.

Ҳаётимизнинг барча жаҳатларида ахборот, қўғонларимиз ва қишлоқларимиз, ишлаб чиқариш ва иқтисодийнинг бутун бош-

ли йирик тармоқларида кишини лол қолдирадиган ўзгаришлар рўй бермоқда.

Бир суз билан айтганда, янгилаш, ислохотлар жараёни амалда турмушимизнинг даярли барча — сиёсий, иқтисодий, ижтимоий-маънавий соҳалари, жамият ва давлат қурилиши соҳаларини қамраб олмақда.

Энг муҳими, шунингдек алоҳида таъкидлаш лозимки, ушбу жараёнлар билан биргаликда биз узимиз ҳам ўзгаря-

нолар айтишимиз лозим.

Утган давр мобайнида улуг ва ягона мақсад учун — Ватанимиз келажиги, эртанги ёруғ кунимиз, турмушимизни фаровон, юртимизни обод қилиш, халқро майдонда узимизга муносиб обрў-эътибор топиш, Ўзбекистонни улуглаш, ўзбек номини бутун жаҳонга тараннум этиш йулида сиз халқ ноиблари билан бирга баҳамжиҳат иш олиб бордик.

Энг муҳими, биринчи қақриқ асосида ташкил топган парламентимиз фаолиятининг асосий мезони шундан иборатки, утган давр мобайнида кўптартибийлик шаклланиб, турли ҳаракатлар, жамоат бирлашмалари сивасат майдонига чиққан, турли ижтимоий тоифа ва табақалар вужудга кела бошлаган мураккаб бир шароитда, Олий Мажлис ҳокимиятнинг бошқа тармоқлари билан ҳамкорликда жамиятимизда сиёсий мувозанатни, тинчлик ва барқарорликни сақлаб туришда ишончли омил бўлди.

Мамлакатимизнинг сиёсий-ижтимоий, маънавий ва маданий ҳаётида, янгилаш жараёнида, ислохотларга қўйилган асос барпо этиш ва уларни изчиллик билан давом эттиришда, барча самарали ишларимизда Олий Мажлисининг бош-қош бўлиб турганини биз бугун катта мануният билан қайд эта-миз.

Олий Мажлисининг бугун тақдим этган беш йиллик ҳисоботини, сузга чиққан халқ депутатларининг билдирган фикрлари ва берган баҳоларини, бир суз билан айтганда, Олий Мажлисининг беш йил давомидаги фаолияти, амалга оширган тадбирлари ва халқро майдонда тобора охиби боравтган обрў-эътиборини, авваломбор, Ўзбекистонда демократик давлатларга хос парламентаризм шаклланиб боравтганининг тасдиғи деб биламан.

Ҳаёт, замон шиддат билан ўзгариб бормоқда. Шунга монанд равишда жамиятимиз, унинг узлуksиз қисми бўлмиш парламенти-миз ҳам, депутатлар ҳам ўзгариб бормоқда.

Мен бугун сиз азиятларнинг юзингизга, қўзингизга қараб, сизга ишонч билдирган миллионлаб сайловчилар олдида шунини айтишим керакки, мамлакатимиз, халқимиз утган даврда қандай ютуқларга эришган бўлса, уларнинг барчасида парламентаризмнинг муносиб ҳиссаси бор.

Халқимиз, сайловчиларининг олдида, ўз виждонининг олдида — мен бурчимни ҳалол ва сидқидилдан бажо этдим деб айтишга ҳақингиз бор, албатта. Мен бу ҳақиқатни катта фахр ва катта ифтихор билан таъкидлаш лозим деб биламан.

Муҳтарам халқ ноиблари!

(Давоми 2-бетда)

ОЛИЙ НЕЪМАТ

Бир Хожа йўлиқди ногоҳон дарда,
Холи танг, ранги ҳам айланган зарда.

Қилмаган дори-ю дармон қолмади,
Елиб-югуришдан армон қолмади.

Дундан умидин узар бўлди у,
Охират кенгагин тузар бўлди у.

Хуллас, паймонаси тўлганда буткул,
Кирди эшигида ишлаб юрган кул.

Қулнинг табибликка дахли бор эди,
Унга шу аснода омад ёр эди.

Қулдан бўлдимикан Халлоқданми ё,
Худо шифо топди, ба ҳақиқ Худо.

— Аё, қул, сен бўлдинг дардим давоси,
Қилган хизматининг йўқдир баҳоси.

Сочайин бошиндан олтин ва қумуш,
Олгинг хазинадан энг катта улуш.

Истасан, мулкнинг тенг ярмин берай,
Токи мен кулимни шод, жрам кўрай.

Қул деди: — Ҳозирман хизматингизга,
Раҳмат ҳам айтурман ҳимматингизга.

Бирок ҳозиргина дедингиз Хожа,
Янги хизматингизга баҳо йўқ ҳеч ҳам.

Лекин олтиннинг ҳам баҳоси бор-ку,
Олтиннинг баҳосин берган бозор-ку.

Ҳаттоки хуннинг ҳам нархи бор, Хожа,
Бебаҳонинг бундан фарқи бор, Хожа.

Хожа ўйлаб деди: — Нима экан у?
Қандайин неъмат у? Қандайин инжу?

Айтгин армонингни, бажаргум шу зум,
Ахир сен туйайли очикдир қўзим.

Қул деди: — Бир неъмат бордир, бебаҳо,
Унга садқа бўлсин молу мулк, дунё.

Фалаклар бекордир унинг қошида,
Малаклар бекордир унинг қошида.

Унга нисбат берса — қафасдир жаннат,
У шундоқ тансиқ ҳис, тенги йўқ неъмат.

Унинг номи не деб қистарди Хожа,
Сирни билмоқликни истарди Хожа.

Қул деди: — Бу неъмат жондан-да тотлик,
Номи Озодликдир, номи ОЗОДЛИК!

Абдулла ОРИПОВ,
Ўзбекистон халқ шоири.

Ўзбекистон Республикасининг ҚОНУНИ

Ўзбекистон Республикасининг сайлов тўғрисидаги қонун ҳужжатларига ўзгаришлар киритиш ҳақида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қарор қилади:

Ўзбекистон Республикасининг қуйидаги қонун ҳужжатларига ўзгаришлар киритилсин:

1. Ўзбекистон Республикасининг 1991 йил 18 ноябрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси Президентини сайлов тўғрисидаги қонун» қонунини «Ўзбекистон Республикаси Президентини сайлов тўғрисидаги қонун» қонунини ўзгартириш тўғрисидаги қонун ҳужжатларига ўзгаришлар киритиш ҳақида» қонунини амалга киритиш ҳусусида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қарор қилади:

1. «Ўзбекистон Республикасининг сайлов тўғрисидаги қонун» қонунининг 1-моддасининг биринчи ва иккинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Сиёсий партия, ҳокимият вакиллик органи у ёки бу шахсини Ўзбекистон Республикасининг Президентлигига номзад қилиш ҳақида» қонунининг 1-моддасининг биринчи ва иккинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Сиёсий партия, ҳокимият вакиллик органи у ёки бу шахсини Ўзбекистон Республикасининг Президентлигига номзад қилиш ҳақида» қонунининг 1-моддасининг биринчи ва иккинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин.

(Давоми 2-бетда)

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг қарори

«Ўзбекистон Республикасининг сайлов тўғрисидаги қонун ҳужжатларига ўзгаришлар киритиш ҳақида» қонунини амалга киритиш ҳусусида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қарор қилади:

1. «Ўзбекистон Республикасининг сайлов тўғрисидаги қонун» қонунининг 1-моддасининг биринчи ва иккинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Сиёсий партия, ҳокимият вакиллик органи у ёки бу шахсини Ўзбекистон Республикасининг Президентлигига номзад қилиш ҳақида» қонунининг 1-моддасининг биринчи ва иккинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси Э. ХАЛИЛОВ

Тошкент шаҳри, 1999 йил 19 август.

Биринчи қақриқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн бешинчи сессияси тўғрисида

АХБОРОТ

19 август кунини Тошкентда биринчи қақриқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн бешинчи сессияси иш бошлади.

Парламент сессияси ишида Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислон Каримов иштирок этмоқда.

Мажлислар залида Вазирлар Маҳкамаси аъзолари, республика ташкилотларининг раҳбарлари, хорижий давлатлар элчилари ва дипломатия корпуси вакиллари, республика ва хорижий оммавий ахборот воситаларининг мухбирлари ҳозир бўлишган.

Сессияни Олий Мажлис Раиси Э. Халилов бошқарди.

(Давоми 2-бетда)

САМАРАЛИ МУЗОКАРАЛАР

Шу кунларда Саудия Арабистони Подшоҳлиғи савадо вазири Усама Жаъфар Фақиҳ раҳбарлигидаги ўшбу мамлакат делегацияси юртимизда меҳмон бўлиб турибди.

Ташрифнинг биринчи кунини «Интерконтинентал» меҳмонхонасида икки томонлама савадо-иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш масалаларига бағишланган Ўзбекистон-Саудия Арабистони қўшма комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтган эди. 19 август кунини эса саудиялик меҳмонлар Ўзбекистоннинг қатор вазирилик ва идораларида бўлиб, уларнинг қизиқтирган соҳалар юзасидан бевосита мулоқотлар ўтказди.

Ташки ишлар ҳақида қишлоқ ва суз ҳужалиғи вазириликларини, товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси, Универсал агроинноват биржа, «Ўзбектуризм» миллий компанияси, «Ўзбекнефтгаз» миллий холдинг компанияси, Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси» давлат акционерлик жамияти сингари қатор муассасаларда бўлиб ўтган музокаралар чоғида узаро ҳамкорлик урнатилиш, мажмууд алоқаларни янада кенгайтириш имкониятлари кўриб чиқилди.

(ЎЗА)

ТОҲИР ВА ЗУҲРАНИНГ НЕВАРАЛАРИ

Улар мустақилликнинг саккиз йиллигини муносиб қутиб олмақдалар

Ўзбек хонадонини йўқчи, «Тоҳир-Зухра» қиссасини билмаган, эшитмаган бўлса. Болалигимизда, узун қиш кечаларида момолардан қиш унинг тақдирини эшитсак-да, яна эшитимиз келаверар, вужудимизни англаб бўлмаган хислар тобора қамраб олаверар эди. Не ажабки, яқинда Қашқадарё сафарида бўлганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

...Начора! Дунёда эзгулик бор экан, Қоработирлар ҳам булар экан. Чақиртиканакдек йўлингизда учрайверар экан. Қўлиб ташлашини, четга улоқтиришини, қуришини билса-да, ҳеч бўлмаган битта тиканиминики суқиб олсам, узгаларга озор етказиб, сўнг, майли янчилисам деркан.

— Бундай табарруқ ва тарихий жойларни топтамоқчи, бузоқчи бўлганлар ҳеч варида булганимда болаликдаги хотираларим ногоҳон жонланди.

— Ривоятларда айтилишича, Тоҳир-Зухра шу ерларда яшаб ўтган экан, — дея ҳикоя қилади Қарамон Рустамов. — Бир пайлар бу ердан катта дарё оққан, дейишади. У Амударёга бориб қуйилган. Демак, Ғузор атрофлари ҳам нияҳоят-да обод жой бўлган. Икки йил шу ерда топишган, бир-бирларини чин муҳаббатла севшган. Агар Қоработирлар бўлмаганида...

ТОҲИР ВА ЗУХРАНИНГ НЕВАРАЛАРИ

(Боши 1-бетда)

Яратганга бениҳоя шукрлар бўлсин, Истиқлол шарофати билан қадриятларимиз тикланди, муқаддас зиёратгоҳ, тарихий жойлар, афсонавий баҳодирларимиз номи абдийлаштирилди...

пост тайёрлаган эдик. Ёрдимизни кутмайёқ керагини узлари ташиб олишди. Етмаганини ҳатто уйдан ташиб келтириб экинга солишди...

мехнатига яраша ҳақини олади. Ёмон ишлаган ердан ажралади. Ер бундан буён унинг қадрига етган, эъзозлаганики бўлади...

Тоҳирни авайлаб оқизиб кетган сокин дарёни эслатувчи катта ҳовуз, унинг уртасига улкан темир сандинг куйилган. Уч-тўрт йиллар муқаддам экилган, эндиликда қаддини аёл тутиб олган дараклар, чамандек очилган гулзорлар, равоён йулқалар, ҳар асрлар бурунги давр ҳаётини эслатади...

Ислохотлар инсонни лоқайдлик, боқимандлик касалидан халос этяпти. Заминга эгалик ҳисси уйғонгани деҳқонни илҳомлантирди. У энди ерни авайлашни, кунроқ ҳосил олишни уйлаб ҳаракат қилаёпти...

— Режалар, ниятлар жуда кўп, — қулиб деди Қаҳрамон Рустамов. — Муқталик туфайли миллий, элчилигимизни англадиқ. Шундай экан, биринчи галдаги вазифамиз, ҳам дилдаги орзумиз ажодларимиз утган шу жойларни обод этиш...

Зиёратдан сўнг раис бизни далага бошлади. Гузалар дуркун, бақувват. Кирикчиб кўсақларни санаймиш. Ҳар бирида ўртача 12-15 тадан қўсақ туркан...

Натижа кутилганидан зиёда бўлди. Давлат бююртмаси 120 фойздан ошириб бажарилди. Ижарачи Баҳром Курбонов бошлиқ галлакорлар гектаридан 56 центнердан дон уриб-ийғиб олдилар...

Пахтазор оралиб, сувчи, ижарачилар билан суҳбатлашди. Буларнинг ботаётганини ҳам сезмай қолмадик. Катта йулга чиқдик. Раис хайрлашаётди...

— «Юлдуз» нави уруғлик эканмиш, — жавоб берди раис. — Бу нав республикамизда биринчи бўлиб бизда экилган. Толаси пишди, эртапишар. Ширкатимиз «Юлдуз» элита уруғчилик хужалиғи ҳисобланади...

— Кўзда албатта келинлар, — деди самимий оҳангда, — Насиб этса яна бир шўдённамизда шерик бўласизлар. Бугун бошлаган суҳбатимизни ушанда бафуржа давом эттираемиз. Хали айтималар муаммолар жуда кўп...

— Ҳа, майли, сураган, ақлим етса жавоб берарман. Аммо тоғорани узим кутариб кетаверман. Фақат аввал аптекага кириб чиқай, ҳадемай тушликка чиқиб кетиб қолишмасан...

Деҳқон мавсум масъулиятини теран англайди

Нажим Раҳимов ўз бахтини меҳнатдан топганлардан. 30 йилдики Вобкент туманидаги «Зарбдор» ширкат хўжалигида ишлаб келмоқда...

Айни кунларда у бошлиқ пахтакорлар гўза парваришини кун сайин кучайтирмоқдалар. СУРАТДА: бригада бошлиғи Нажим Раҳимов. Х. КУРБОНОВ олган сурат.

Муборак туманидаги «Гулистон» жамоа ширкат хўжалигининг фермасида 290 бош қорамол парварош қилинмоқда. Жорин йилнинг ўтган орти ойда ўтган йилнинг шу даврига нисбатан бу ерда гўшт, сўт етиштириш ва ҳамма ёраткичлар яхшиланган бўлган. Моллар рабдон асосида озиқлантирилмоқда. Шу боис Суратда: таъриблиқ сизир соғувчи Нодира Ҳамидова. У ўзига бириктирилган сизирларнинг ҳар бирини кунига 8-9 килограмдан сўт соғиб олмақда. 3. РАҲМАТУЛЛАЕВ олган сурат.

«БИЗНИНГ АЁЛЛАРГА ҲАЁ ФАЗИЛАТ»

(Боши 1-бетда)

аммо яна бир томони бор, менинг тилим бормаиди бир кило шафтолини 140 сўм деб сотишга. Одамларга, шаҳарликларга ҳам осонни пул топиш. Олмай, деса егис келса, олай деса қиммат. Узи учунмас, болаларимни оғзи тегсин деб мажбур оляпти...

— Ҳа, майли, сураган, ақлим етса жавоб берарман. Аммо тоғорани узим кутариб кетаверман. Фақат аввал аптекага кириб чиқай, ҳадемай тушликка чиқиб кетиб қолишмасан...

— Опа, шунча вақтингизни олдим, кечиринг, юринг автобусингизга, тоғорангизни кутаришиб бораман. Аммо яна битта-иккита гап сурайман. Майли, газетага исмингизни ёзмайман, ахир исмингизни сурамадим ҳам-ку. Қишлоғингиз номини ҳам ёзмайман...

— Опа, аниқгина дори-дармон сотиб олди. Дорихонадан чиқдик. У кетишга шайлангани. Агар бошқа гапингиз бўлмаса, мен кетай ука, почангиз хавотир бўладилар. Тушлик овқатини узим пишириб, узим олдиларизда чой куйиб утирмасан, емайдилар...

Абдужаббор УМАРОВ.

Банк тизими

Бозор муносабатлари банклар тизимига ҳам дидил кирмоқда. Бунинг банкинми мисолида ҳам кўрсатилди. 2959 та микрофинанс банқ хизматига бўлган эҳтиёжларини тўлароқ, бугунги кун талаблари даражасида қондиришнинг барча қораларини қурмоқда...

БЕМИННАТ ХИЗМАТ

Маълумки, вилоятимизда аҳолисининг тез ўсиб бораётганини, ер заҳираларининг келмаганини учун «Тупроқхў» мазоҳисада қатор хўжаликлар барпо этилди. Мазкур хўжалик юртувчи субъектлар банк операцияларини амалга ошириш учун 200 километр йул босар эдилар. Биз ўша мазоҳиса миниб-банк очдик. Бундан ташқари БҒОТ, Хонжа, Қўшқўтлар туманларидаги бўйимларимиз хўжаликлар билан «Модерн» алоқасини йўлга қўйдик...

Азимбой ТАҒРИБЕРДИЕВ, ижтисодиёт ширкати «Тўқсан» вилоят бўлими бошқарувчиси.

ҒЎЗА БАРГИНИ СУНЬИЙ ТЎҚТИРИШ

(Боши 1-бетда)

якши билади. Тадбирни қачон ўтказиш керак, кунроқ узиға авн. Шунингдек, вазирлигимиз, соҳага алоқадор ташкилотлар вакиллари ҳам вилоятларга чиқиб шарт-шароитини урганиб келишяпти, шунга қараб тавсиялар бериляпти...

Биринчи навбатда машинада териш мўлжалланган пахта майдонлари дефоляция қилинади. Ҳукуматимиз мадади билан чет элдан яна горизонтал шпинделли «КЕИС»лар келтирилди. Уларнинг тула қувват билан ишлаши учун ушбу тадбир талаб даражасида амалга оширилиши лозим. Машиналар теримга юз фоиз пахта янши очилган бўлиши керак. Умуман республикамиз бўйича бир миллион гектар атрофда пахта далалари дефоляция қилинади. Мазкур юмушни адо этишга сентябрь ойининг дастлабки кунларида жанубий вилоятларда киришляди. Самолетлар, ОВХлар, пурақачилар ишга шайлаб қўйилди...

МУҲОКАМАДА — УРУҒЧИЛИК МУАММОЛАРИ

Ўзбекистон Қишлоқ ва сув хўжалиғи вазирлигида 2000 йил пахта ҳосили учун экилган гуза майдонларида апробация ўтказиш ва сифатли уруғлик жағмаирига бағишланган республика кўрсатмалари семинари кенгаши бўлиб ўтди.

Ушбу тадбирда Қорақалпоғистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиғи вазирлиғи, вилоятлар қишлоқ ва сув хўжалиғи бошқармаларининг пахта уруғчилиғи бўлишлари бошлиқлари, «Вилоятўрғуназоратмарказ» раҳбарлари, пахта уруғчилиғи ва иختисослашган хўжаликлар раислари, улардаги лаборатория мудирилари, шунингдек соҳага алоқадор олим ва мутахассислар иштирок этдилар. Кенгаши қишлоқ ва сув хўжалиғи вазирлигининг биринчи ўринбосари С. Муродов очди. Унда сузага қийанлар пахта уруғчилиғи олдидики муаммолар, йиғим-теримга қандай тайёргарлик қурилайтгани, келгуси вазифалар хусусида баътафсил тўхталди. Сўнг қатнашчилар «Уздавруғназоратмарказ»га бориб вилотлардан келтирилган элита, I, II репродукция намуналари дала турлиги натижалари билан таънишларди. Апробация ўтказиш тартибларини қурдилар. (93 мухбиримиз).

ЧЎПОН УЙЛИ БЎЛДИ, ИШЛИ ҲАМ БЎЛАДИМИ?

Сурхондарё вилояти ҳокими Ж.Норалиев имзоси билан келган жавоб мактубида «Қишлоқ ҳаёти» газетасининг шу йил 1 июндаги «Чўпонга уй нимага керак» сарлавҳали мақола батафсил ўрганилганлиги ва Узув туманидаги Б.Ошлов номли жамоа хўжалиғи «Қарашлик» қишлоғида жойлашган эски дала шйнони биноси уч хона бир дахлиз М. Мелибоевага беш хона бир дахлиз ҳамда 0,16 гектар ер майдони билан М. Эшонқуловга берилганлиги, ундан М. Мелибоева норози бўлиб қайта-қайта судга мурожаат этганлиги ушбу масала туман ва вилоят судларида 3 марта қўрилгани ҳамда бир хил қарор қабул қилингани, яъни ушбу масала одилона ҳал этилгани айтади.

«Қишлоқ ҳаёти»да босилгач

Хат сўғида «Э. Музоровнинг ишдан бўшатилганлиги тўғрисидаги масалани ўрганиб чиқиш ва тўғри хал қилиш туман қишлоқ ва сув хўжалик бошқармаси бошлиғи ва хўжалик бошқаруви раиси зиммасига юклатилган», дейилади.

Узоқ йиллардан буён чўпон таёғини ташламай, яхши натижаларга эришиб, совориларга сазовор бўлиб келган Эшонқул Музоровнинг иши масаласи ҳам тўғри, адолатли ҳал қилинади, деб ишонамиз. Зеро беш инсон кадр-қиммати эъзозланаётган адолат устиворлиғи учун қурашилаётган жаҳиятда яшамокдамиз.

ҒЎЗА БАРГИНИ СУНЬИЙ ТЎҚТИРИШ

камчилик жиддий талофатга сабаб бўлиши мумкин. Бунга йул қуймаслик учун дефоляциядан олдин тозаланиши, ўқ-ариқлар қумилиши, техникалар бурилиши жойлари ҳозирланиши, сув етмайдиган жойларга цистерналарда мунтазам сув туриши ва албатта ювинадиган хоналар бўлиши зарур. Ишловчиларга вақтида иссиқ овқат берилиши керак.

Ғўза баргини суньий тўқтириш уч-тўрт кунлик тадбир бўлса-да, у ута эҳтиёткорлик билан бажариладиган иш. Чунки оқори нави, мул пахта хом ашёси тайёрлаш жумладан, шунга ҳам боғлиқ. Қўлланма ва тавсияларга амал қилинган ҳолда дефоляция ўтказилса насиб этса мамлакатимизнинг улкан оқ олтин хирмони егин-сочинли кунларга қолмай бунёд этилади.

Раҳман АБДУЛҲАЕВ.

(Боши 1-бетда)

бюрократик қаршиликлар натижасида ишнинг унглай олмаётганлардан бири. У 1994 йилдан бери ариза кутариб «Ўзбекистон» ширкат жамоасининг эшикларини сиқиб қилиб юборди. Аммо хўжалик раҳбарлари Абдувахобнинг ҳамма аризаларига «ер берилсин», деб имзо чекадилару амалиятта келганда турли баҳоналарни қўлиб қўйдилар. Негат?

мактаб биносини ўз ҳисобидан қуриб бермоқчи. Аммо бунинг учун энг аввало фермер хўжалигини ташкил этиш керак. Абдувахоб мана шу масалаларга ариза кутариб хўжаликнинг собиқ раиси Файзулла Шерофга мурожаат қилди, лекин иш пайсалга солинди, сўнгра кейинги раис Абдуқалил Қанаевга мурожаат қилди, яна натижа бўлмади.

жиб чиқиб, унинг ораксига қўйиладигача 89ув билан имзо чекади. «Бош ҳисолатга. Иқтисодчи билан қуриб чиқиб, ширкат хўжалиғига ўтишда иноботга олинсин», дея имзо чекади. Бунинг остида 1999 йилнинг 7 июль саниси турибди.

қишлоғи (посёлак) пайдо бўлиб, рус деҳқонлари сони икки баробарга қўнайди. Маҳаллий аҳоли билан рус деҳқонлари ўртасида ер-сув масаласида, сўғориш иншоотларидан фойдаланиш хусусида узаро тўқнашлардан қўчайди. Бу тўқнашларда рус маъмурияти рус деҳқонлари тарафида бўлади. Масалани одилона тинч йул билан бартараф қилишга уринган айрим амалдорлар қўвғинга ўчради. Туркистон ҳарбий округи штаби бошлиғи 1882 йилда шундай деб ёзган: «Барбир, очикчасини гаплашадиган ва тан оладиган пайт келадик-ку, ахир! Биз...

(Боши 1-бетда)

мен ани шу саволга жавоб излаб «Ўзбекистон» ширкат жамоасининг Санам қишлоғига. Абдувахоб Жумабоевнинг хондонига бордим. Санамнинг кўрмисизгина чеккасида Абдувахобнинг уйи жойлашган. Узиға тўқ, мол-ҳолга эга оилада икки қиз, икки уғил, Абдувахоб аели билан, жами олти жон истикомат қилади. Ундан ер оломлаётганлигининг сабабларини сурадим. — Кўп йиллардан бери жамоада ишлаб келаялман. Богдорчилик, пиллачилик, галлачилик ва хатто чорвачилик бўйича бригадага бошчилик қилдим. Хозир тасарруфимда 32 гектар олма бог, 22 гектар галлазор бор. Тўғриси-ни айтсам хўжалигимиздаги ҳозирги иш услуби мени қизиқтиради. Раҳбарларга иш ўргатсанг экмай, қоларкансан, аммо ақлинг етиб турган режалар ва имкониятларни айтмай илҳожин ҳам йўқ.

ФЕРМЕР НЕГА САРСОН? (6.017) 1999 йил 20-август. Навоий. Балиқ Абдувахоб Жумабоевнинг фиркаларида жон бордир. Лекин энциклопедиянинг исмини кўроқ қўйсалар-чи? Бу ҳам майли, Оқангондаги «Ўзбекистон» ширкат жамоасининг раҳбарлари Ҳабдувахобнинг Республкасини Президентининг 1991 йилда чиқарилган «Қишлоқда деҳқон-фермер хўжаликларини ташкил этиш тўғрисида»ги фармони, шу фармон асосида чиқарилган Республика Вазирлар Маҳкамасининг 374-қарори талабларини, айнисига унинг 6-бандида фермер хўжаликларни ташкил этишчиларга ҳеч қандай қаршиликсиз энг яхши, унумдор, сўғорилдиган ерларни бериш ҳақидаги талабларини билишларимиз. Ушбу масаланинг ечимини туман ҳокимига хавола этаемиз. Мўмин ҚАЮМ, журналист.

Туркистонда қонун кучини олган 1886 йилги «Низом»да тилга олинган «буш давлат ерлари» атамаси руслар томонидан маҳаллий деҳқонларнинг ерларини тортиб олишда дастак бўлди. Империянинг қора тупроқли марказий ҳудудларидан ер тақчиллиқдан қўтулиш сийсати оқибатида мустамлака Туркистонда боийш учун рус мулкчилари бетухтоғ оқиб келашляди. Улар маъмуриятнинг ижозатисиз ҳам улкага келиб ўзбошимчилик билан тўб аҳолига қарашли ерларни эгаллай бозолашди. 15 йил давомида (1875-1890) Туркистонда 1300 оила кўчиб жойлашди, 19 рус қишлоғи ташкил топди. Айнисига, 1891-1892 йилларда Россияда очарчилик бошланганда Туркистонга кўчиб келувчилар нийҳат қўлайиб кетди. Ана шу икки йил давомида 25 янги рус

ИСТИБДОД

нинг ишимиз аввало русларнинг, миллий рус иши... киргизлар жойлашган ер уланики эмас, балки давлатликкидир. Утроқ рус нуфуси улари улқадан сиқиб чиқариш, ёки буткул қириб ташлаш даркор». Худди ана шундай руҳда ишлаб чиқилган 1889 йил 13 июлдаги қонун кўчиб келган русларга имтиёзлар ва моддий ёрдам беришини белгилаб берди. 1892 йилда Россиядан ўзбошимча кўчиб келган минглаб мулкчилар маъмурият назорати билан келганлар қатори уларга берилган хўқуқлардан фойдаланишлари мумкинлиғи жорий қилинди. У ёрларидан деҳқонларнинг чекка улқадар кетиб қолмишга қаршилик қилган рус помещиклари ҳам мамлакатда қўнқиб бораётган деҳқонлар ҳаракатидан хавотирланиб, «туполончн усурларнинг Туркистонга кетишига хайрихоҳлик қурсат» бошлади. Мустамлака улқасига русларни қўчириш масаласи билан шуғулланувчи махсус идора — «Қўчириб келтириш бошқармаси» ташкил қилинди. Чор ҳукумати 90-йиллар охиридан рус деҳқонларидан кам ерли ва ерсизларга «Осиё Россиясини» бойлашганга кўра ерлардан фойдаланишга кенг имконият яратди. Шундай қилиб, подшо ҳукумати Россия дворян-помещиклари манфаатини қўзлаб, улари «ички бало» бўлиши камбағал деҳқонлар хуружидан сақлаш ниғтида, Туркистон ерларини улқара эҳсон қилди. Ички норозиликни эса мустамлака халқини эзми, улари янада камбағал ва ноҳор аҳолга тушириш ҳисобидан бо-синга уринди. Тўқимачилик санаоти учун Туркистон пахтасининг қил қилувчи роли ҳақида подшо вазирларидан Кришоенн императорга йўллаган ахборотида пунда қилиб шундай дедан: «Туркистоннинг ҳар бир пуд галласи рус ва Сибирь галласига рақобатбардордир. Туркистон пахта-си эса Америка пахтасига рақобатбардордир. Шунинг учун улқара қимматга тушса ҳам, галла келтириб бериш лозим». Пахта эҳқоқимчилигини урнатиш ҳақидаги бундай гўна Туркистон генерал-губернатори қўлаб-қувватлаб, бу тадбир ҳукуматга йилга 70 миллион олтин рублин тежаши имконият яратшини ўқтирди. Мустабил салтанат маркази талаби билан 1905 йилда зироят ва давлат мулклари вазирлигини таркибиде «Қўчирувчилик бошқармаси» тўзилди. Туркистонда эса 1906 йилда «Сирдарё қўчирувчилик райони» ташкил этилиб, маҳаллий аҳоли ерларини рус мулкчилари учун тортиб олиб бериш режалар тўб олди. Натийжада ХХ аср бошида улларнинг сони 175 мингдан ошиб кетди. Туркистон аҳолисининг этниги 5 фойзини ташкил этувчи рус мустамлакачилари қўлига экин экиладиган ҳосилдор ерларнинг 60 фойзи бериб қўйилган эди. Х. СОДИКОВ, Р. ШАМСИДИНОВ, тарих фанлари докторлари.

КЎНГИЛЛАР ДОИМ ГУМБУРЛАБ ТЎРСИН

Тоштемир Турдиев — Денов туманининг Тўхтамыш қишлоғида туғилган, эллик етти ёшда. Филология фанлари номзоди, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими. Кўплаб илмий тадқиқот китобларининг муаллифи. Яқинда машҳур Хўшқоб бахши Мардонкул ўғлидан «Алломиш»ни ёзиб олиб, «Ёзувчи» нашриётида ўн минг нусхада chop этди. Уч ўғил, бир қизи бор. Жону-дили — неваралари: бир кун кўрмаса касал бўлиб қолади.

Бешишчи қаватда беш дақиқа суҳбат

«Бешишчи қаватда беш дақиқа суҳбат» — бу китобда бешишчи қаватда беш дақиқа суҳбатга хуш келибсиз. Анъанани бузамиз: Сизга «Бешишчи нима си ёқади?». Аввало, тоқликда илоҳий маъно бор. Кейин: «Бешиш» — оз ҳам эмас, кўп ҳам эмас. Меъёр — мунтазамликка кафолат. Бу туркуми Саид Аҳмад ақини бошлаб берганлари эса ҳаммасидан ахши бўлди. Сиз Саид Аҳмад ақини ахши кўрасизми? Биз у киши билан кўп йиллардан бери биродаримиз. Лекин гап бунда эмас: ахир, «Уфқ»ларни йиғлаб ўқиганмиз-ку! Масалан, мён адабиётимизни «Уфқ»-сиз тасаввур қилолмайман. Мана, «Тўртинчи ҳокимият» деган гаплар тилга тушиб кетди. Мухбирлик сизга бегона эмас. Хатто, «Калб кўзи» жамоатчилиги кенгашининг аъзосисиз. Саволни одобсизликка йўлмаганг, қайси нашрларга обунаси, қайси газеталарни мунтазам кузатиб борасиз? Адабий газета ва журналларнинг ҳаммасини олам. Чунки, Тошкент билан Деновнинг ораси етти юз километр — адабий жараёни доим ҳис қилиб туришни учун булар керак. «Жаҳон адабиёти» билан

«Тафаккур»ни қайта ўқиш учун қўлим етадиган жойда сақлаيمان. «Жаҳон адабиёти» — журнали ташкил этилмаганда маънавиятимиз кемтик қолар эди. Мен ҳам негадир шу журналини яхши кўраман. Лекин Шарққа қараганда Гарбиннинг посангиси са-вал босиб кетаяптими, дейман. Ҳай, майли, бори гап шукр қилиб турайлик. Гапимиз яна адабиётга бўрилиб кетаяпти. Раҳбар сифатида айтгин: «Тўртинчи ҳокимият» намоёндалари ўз салтанатини кўрдими? Бу саволингизга «Хал» десам менинг ҳақим кетади, «Йул» десам сизнинг ҳақингиз кетади. Шўро замонидан Ўзбекистоннинг саноклигини газетаси бор эди. Мустақилликнинг саккиз йилда матбуот нашрларининг сони беш юздан ошиб кетди. Демокриманки, бугун мамлакатимиз мухбирларнинг катта лашкарига эга: улар ҳар бериб ишламоқда. Чунки мухбирларнинг орасида Президентимиз туртиптилар. Бу жуда катта гап ва катта... имконият! Масалага шу нуқтаи назардан қарайдиган бўлсак, мухбирлар доим ҳам имкониятлардан фойдаланолмаяптилар. Қайси маънода? — Мухбирлар Президентимиз сўбатининг барқарорлигини таъминлашга сафарбар этилган деб биламан. Ўзбекистон жаҳон андоза-

лар шундай катта туғаноқларга рулар келаяптики, охир оқибат уларнинг қўчилиги тушқунликка тушиб, гача бориб етишмоқда. Фермер қарсиллатиб даласида меҳнат қилишнинг урнига идораларда ранги сарғаймоқда, банкларда кунини ўтмоқда, сон-саноксиз назоратчи-тафтишчиларнинг қовоғига қараб қолмоқда. Бугун қайси мухбир мен фалончи фермернинг муаммосини ҳал қилиб беришда жонбозлик кўрсатдим деб мақтаноларди? Бу гапларинингизнинг ҳаммаси тўғри, лекин сиз катта талаблар қўяётган мухбир жанобларининг ҳам битта жони бор, бундан ташқари у ҳам одам — яшаши, бола-чақасини боқибди керак. Яшанг, шунинг учун мухбирликнинг қаттиқ нонига қаноат қилган одамларини бу йўлга кирсин-да! Мухбирликни ҳам чидаганга чиқарган. Ёзиш осон эмас. Узимдан қиёс. Одамнинг ёши ўтган сари ёзиш қийинлашиб бораверар экан. Баъзан, соатлаб шалоги чиққан машинкамга термулиб утираман. Сунг тирқираб кўзимдан ёш чиқиб кетади. Кўз олдингиздан бутун олам чекинади. Сунг секин-секин машинка чикиллаётган бўлади, ке-етди... Би-ир жойга бориб тўхтайсиз — бармоқларинингизнинг узи исми шарифингизнинг ёзи. Силангиз кўриб, чузиллиб қоласиз. Лекин руҳ ушқулқолаб туради. Хуллас, руҳни вужуддан халос қилмасангиз ҳеч нарса чиқмайди-да. Ёзингиздан, бу жаравни Бистомий ҳазратлари илонинг пўст ташлашига ўхшатадилар. Каранг, мухбирлик

1999 йил — Аёллар йили КАСБИДАН БАРАКА ТОПАЁТГАНЛАР

12-қасб-хунар мактаби Уйчи туманида ўзига хос салоҳиятга эга. Ушбу даргоҳнинг аёллар ва эркеклар кийимлари тикилдиган 130-гурухида ўқий, хунар ўрганиш ҳаммаси ҳам насиб этавермайд. Гурухга талабалар танлаб-танлаб, чертиб-чертиб олинади. Сураатда: устоз Зокираҳон Ваҳоббоева талаба Саидхон Бурхоновага бичиш-тиқиш сирларини ўргатмоқда. А. ЮСУФБОВЕВ олган сурат.

БОДОМ

Бодом март-апрель ойларида барг чиқармасдан гуллади, меваси навиға қараб июль-сентябрда пишди. Бодомнинг ватани Осиё ва Шимолий Африка ҳисобланади. Эрон, Афғонистон, Урта Ер денгизи бўйлари, Копед-Дог, Тянь-Шань тоғларининг гарб тарафи ва Закавказьеда табиий бодомзорлар бор. Крим ҳисобига бодом кенг қўламда маданий ҳолда ўстирилади. Ўзбекистонда бодомнинг 4та ёввойи ва битта маданий тури ўсади. Бодомзорлар асосан Фарғона водийсида, шунингдек, Сарисий, Ко-

сонсой, Бешарик районларида, Тошкент, Самарқанд ва Наманган атрофларидадир. Бодом мағзи таркибиде кўп микдорда мой эмульсион ферменти, В1 ва В2 витаминлари, қанд, оксил ва бошқа моддалар бор. Халқ медицинасида ширин бодом мағзининг қанд билан аралаштирилгани дармонсизлик, нафас қиши, бош айланиш ва йўталга даво сифатида ишлатилади. Аччиқ бодомнинг мусаллас билан қўшилгани эшакенини даволашда, асал билан аралаштирилгани эса тошма яраларни куриштишда даводир. Бодомнинг сирка билан омикта қилинган замбуруғли касаликларга қарши восита ҳисобланади. Қарқиз ўсимлигининг илдизини бодом мойига қўшиб дамлаб, сўнгра бошга суртилса, сочининг тўкилиши анчагина камаяди. Мойи ажратиб олинган ширин бодомнинг турупи терига қўйилса, у тиниклашиб, латиф ва чиройли бўлади. Ширин бодом мойи ёки мағзи сувга обдон эзиб аралаштирилса, бодом «сути» ҳосил бўлади. Тайёрланган бодом ичилса, беозор омидик ҳайдовчи омил бўлиб хизмат қилади. Ширин бодом мойидан болаларга сурғи дори қилинган. Қизамиқ чиққан болаларга чўчқ бодом уруғи пўноғининг қайнатмаси ичирилган. Чидамли нави совуққа анчагина чидамли. Кеч гуллади. Бу эса ўсимлик гулларини совуқ уриб кетишидан сақлайди.

ОДОБ, АХЛОҚ ВА ЯХШИЛИК ХУСУСИДА

Дунёвий лаззатлар денгизнинг сувига ўхшайди, ичган сари чанқоғин ошаверади. Доно миясини тўлдиргани қайғурса, нодон қоринни тўлдиргани қайғурди. Узини ҳамиша олийжаноб тутиб юрган кишининг виждонда ҳеч қачон қийналмайди. Майда-чуйда нарсаларга парво қилмаслик ақли одамларгагина хос фазилат. Оғзингдан чиқмаган сўз сенинг асиринг, оғзингдан чиқмади, бўлди — сен унга асир бўласан. Жума ўғитлари: Дунёда энг яхши илм қайси? — сўрабди бир файласуфдан. Жоҳиллар ёқтирмайдиган илм, — деб жавоб берибди у. Нодоннинг нодонлигини икки хислат айтиб туради: биринчидан фикрлари тўтуриқсиз, иккинчидан, жавоби пойман-пой бўлади. Бир файласуфдан: — Қанақа тентакни гўрда тузаладиган тентак деса бўлади? деб сўрашди. — Ҳассасини икки мар-

«МАРДЛАРГА ҚАЛОЛ ҒАЛАБА ЯРАШАДИ», дейди Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси Руслан Чагаев

Бундан икки йил муқаддам Венгрия пойтахти Будапештда бокс бўйича бўлиб ўтган жаҳон чемпионати Ўзбекистон терма жамоасига олам-олам шўхрат қилган эди. Худди шу чемпионатда мен Белорусь, Германия, Италия ва Кубадан ташриф буюрган барча рақибларимни мағлуб этиб олтин медаль билан тақдирлангандим. Орадан кўп ўтмай бутун дунё бўйлаб менинг ушбу ғалабам турганида турли мидмишлар тарқалди. Жаҳон матбуотини бемаза фикрлар, уйдирмалар босиб кетди. Финалда мендан мағлуб бўлган кубалик рақибим, беш қарра жаҳон чемпиони Феликс Са-

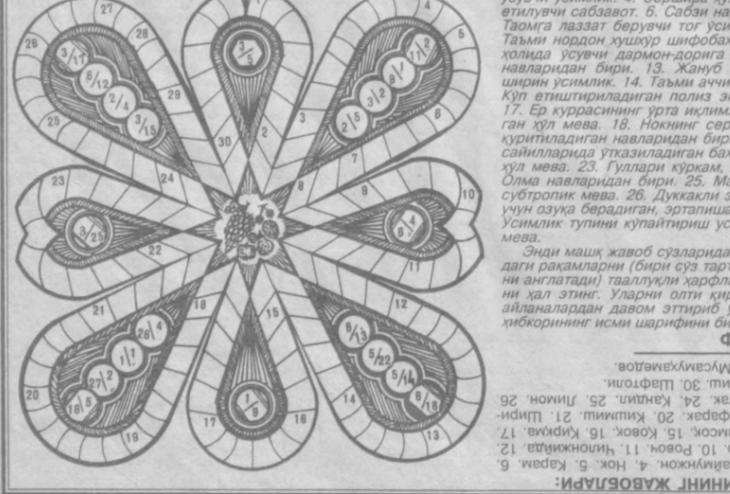

Руслан Чагаев 1997 йилги жаҳон чемпионатида олтин медаль олган эди.

Муштарий илҳоми

Ўвузлик ҳақида: Ўвузлиқнинг ватани, миллат, дини бўлмайди, Тайинроқ қароғоғи, қавак, ини бўлмайди. Ўвузлик нурли йўлга қарши хавфли тусқидир, Қонли қилич, найзасин гилоф, қини бўлмайди. Ўвузлик ишқ, эътиқод қаби туйғудан йирок, Хатарлидир юрши, тинчроқ кунни бўлмайди. Ўвузлиқка аямай зарба берайлик, Тура, Шу яхшичи, йўқ қилсақ сира хуни бўлмайди. ҲАҚИҚИЙ ИНСОН БЎЛДИ Даврада жим турганининг сирлари ниҳон бўлди, Тинмай галпирган киши расвоий жаҳон бўлди. Болани ўз майлига қўйишнинг охири вой, Емонларга қўшилиб, у офати жон бўлди. Бамаслаҳат иш қилган ниятига эришди, Ўзбошимчининг эса ишида нуқсон бўлди. Тура, илм, тарбия олиб улғайган фарзанд Каттариб шўхрат топди, ҳақиқий инсон бўлди. Тура ЖУМАН.

ТОПҚИРЛИК МАШҚИ

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТ МУАССИСЛАР — Ўзбекистон Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, «Ўзапатсаноат-сотиш» уюшмаси, «Ўзмевасабзавотузмсаноат-холдинг» компанияси, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.

САМАРҚАНДДАН — ИСПАНИЯГА ВЕЛОСИПЕДАДА

Ҳамроқул Собиров, Евгений Илюшин, Абдухамид Хусанов ва Артур Фузайловлар Самарқанддаги «Ногирон» спорт клуби аъзолари билан маслаҳатлашиб, Испанияга велосипедда боришга қарор қилдилар. Амир Темурут салтанати даврида Самарқандни дунё таниди, — дейди Ҳамроқул бобо. Испания элчиси Гонсалес де Клавихо китобини Буюк ипак йўли орқали қадимий шахримизга олиб келганди. Биз бугун Ўзбекистон дунёга юз очайтган пайтда бир гуруҳ дўстлар Буюк ипак йўли орқали Испанияга юртдошларимиз саломини етказишни ният қилдик. Илоҳ, ниятингиз йўлдошингиз бўлсин! М.ЗИЕДИНОВ

СОЧМАЛАР

Фараз ва фантазияни хомхаёдан фарқ қилмоқ керак. Энг улғу кашфиётлар фараз ва фантазиядан бошланган. Фараз ўзининг изига тушган оқини эслади. Уёғи эса унинг жасурлиги, сабр-тоқатига боғлиқ. Ижодкор учун ёш мулкка нисбий қўрсаткич. Қирқ ёшда қариб қолган ёки худди шу сандада иш бошлаб, донг таратган ижодкорларни биламиз. Сунгги нафасигача узини навиқрон ҳисоблаган кишига ҳавас қилса арзийди. Ҳар ернинг тўлқисини ўша ернинг тозиси билан овлаш керак, дейишди. Мабоодо уша тозилар ҳам тўлқига айланган бўлишасми?! Ошириб юборма, чарғим, ошириб юборма! Ошириб юборилган сифат — хушомадга, танқид — ҳақоратга, дори — захарга, меҳр — қаҳрга, ҳазил — зилга айланмишига ишончим қомил. Тежамкорлик билан хасисликнинг фарқи бор. Уларнинг бири бойийди, иккинчиси қашшоқлашди. Минбарларга бот-бот кутарилиб, қуруқ ваъда берувчи айрим амалдорларни тез юрадиган соатга ўхшатаман. Одамларга эса тўғри юрадиган соатлар керак! Сен менинг асаримда нималар йўқлигини гапирма. Сен асарда нималар борлигини гапир! Бир замонлар денгиз сизгирни деган жонивор бўлган. Сўз эмизувчилар оиласига мансуб бу ҳайвон бир оз сизгирга, бир оз тюленга ўхшаган. У сув остидаги қўқатлар билан озиқланган. Ҳозир бу жониворнинг расми сақланиб қолган, холос. Гушти хушқур бўлгани учун одамлар қириб юборишган уни. «Қизил китоб»га ўхшаш «қора китоб» ташкил этиб, динозаврлар, мамонтлар, денгиз сизгирларини ҳам ёзиб бориш пайти келмадиммики?! Нусрат РАҲМАТ